

Federatie voor Begrafenisinstellingen zonder winstoogmerk

Nieuwsbrief FKB

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van de FKB. De FKB wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen. Info: <http://www.f-k-b.nl>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen? Aanmelden via www.f-k-b.nl

Secretariaat van de FKB
mw. G.W. Nijland-Wevers
Telefoon: 0546-577981
E-mail: secretaris@f-k-b.nl

Heeft u informatie die geschikt is voor deze Nieuwsbrief?

Mail die dan naar:
secretaris@f-k-b.nl

FKB

een levende vereniging
rondom de dood

Herfst

We kunnen er niet omheen, ook al zijn er nog mooie zonnige, warme dagen, de herfst is in aantocht. Nederlanders die in warme oorden leven, missen vaak de wisselingen van de seizoenen. Die seizoenen passen ons als een jas en ze geven ons soms ook de gelegenheid om te klagen. Maar de circulaire beweging van groeien, bloeien, sterven, vergaan en weer opbloeien, is een interessante beweging. We weten dat aan alles een einde komt, maar dat elke einde ook weer een nieuw begin in zich draagt. Zo ook met het menselijk bestaan. Soms willen we er niet aan, dat het leven eindig is en dat dat einde dan weer een nieuw begin met zich meebrengt. Toch gaan mensen dat op een bepaald moment, bewust of onbewust, ervaren. Dat er in die circulaire beweging ook allerlei zijweggetjes te bewandelen zijn, bewijst ook deze nieuwsbrief. Nieuwe dingen en vernieuwende dingen zijn aan de orde, maar ook dingen die je al weet, maar waarvan het goed is om het nog eens onder de aandacht te krijgen. Ik hoop dat de mooie herfstkleuren die nu ontstaan, samen met deze nieuwsbrief, u inspireren tot mooie zaken.

Ik wens u veel leesplezier.

Afke den Hollander.

In deze nieuwsbrief o.a.

- * Het is weer voorbij met de rust...
- * Uitvaartbranche groeit als kool
- * Groninger begrafenisverenigingen luiden de noodklok
- * Eerste urnen tentoonstelling in Europa te zien in Oisterwijk
- * 'Achter iedere voordeur een ander verhaal'
- * Begraven of cremeren?
- * Uitvaarten 'ontploffen' door social media
- * Persoonlijk afscheid verdringt klassieke crematie
- * Denk na over je uitvaart

Het is weer voorbij met de rust.....

De maanden juli en augustus waren lekker rustig en er was voldoende ruimte voor ontspanning. Daarna was het gedaan met de rust. Na de bouwvak werd door de aannemer gestart met grootse werkzaamheden in en rondom de drie-hoek (soort pleintje bijna tegenover ons huis), en dat bleek toch heel veel tijd te kosten. Niet dat ik mee moest werken, maar het meekijken! En praten! Want gaandeweg bleek men mij ook hierin als aanspreekpunt van de buurt te zien, en heb ik dit ook gestimuleerd door mee te praten, mee te denken, bewoners te polsen, vragen van bewoners te beantwoorden of beantwoord zien te krijgen.

Daarnaast kwamen diverse activiteiten weer op gang, kregen wij in Treebeek de Amsterdam Staff Songsters op bezoek, waarbij ook veel voorbereiding nodig was, wat leidde tot een volledig bezet weekend.

En ook het wens-auto-project in onze Gemeente vergt, nu de startdatum van 1 november in zicht komt, steeds meer van de tijd. Wel heel leuk om te zien dat door de inzet van een groep 11 vrijwilligers, die samen het bestuur van de nieuwe stichting vormen, zo'n groot project tot stand komt. Binnenkort is er een avond voor zo'n 30 chauffeurs, en dan nog een avond voor een 10-tal planners, coördinatoren. It giet oan!

Mijn gedachtecronkel?

Zo zie ik de bestuurders van onze verenigingen na een periode van relatieve of echte rust weer druk aan de slag zijn. Ook geheel vrijwillig bezig voor de medemens, voor de leden van de vereniging. Fijn!

Meer samen, samen meer!

(J.J. den Hollander – Voorzitter FKB – Illikhoven, 27 september 2017).

Uitvaartbranche groeit als kool

Uitvaart van Seth Gaaikema ANP

De een zijn dood is de ander zijn brood. Voor de begrafenisbranche gaat dat letterlijk op. Het aantal uitvaartbedrijven is in de afgelopen tien jaar bijna verdubbeld. De branche is goed voor een omzet van 1,15 miljard euro. Bij uitvaartbedrijven werkten in 2015 9500 mensen, 900 meer dan in 2010, blijkt uit cijfers van het CBS.

In 2007 waren er 1110 begrafenisondernemingen, tien jaar later is dat gegroeid naar 1990, een toename van bijna 80 procent. Van die 1990 bedrijven is 90 procent actief in de uitvaartverzorging, de resterende tien procent zijn crematoria en mortuaria.

De meeste uitvaartondernemingen zijn klein, driekwart is eenmansbedrijf. Slechts 8 procent heeft vijf of meer mensen in dienst. Een paar grote uitvaartverzekeraars, zoals Monuta, Yarden en Dela, hebben meer dan 100 mensen in dienst.

De meeste groei zit bij de kleine begrafenisondernemers. Volgens het CBS tekent dit de trend van schaalverkleining en uitvaarten op maat.

Hoe duur is een begrafenis?

De kosten zijn natuurlijk afhankelijk van hoe groot en aangekleed je een begrafenis wilt, maar de uitvaartverzekeraars noemen een bedrag tussen de 8000 en 10.000 euro. Bij de kleinere en zelfstandige uitvaartondernemers ben je tussen de 4000 en 6000 euro kwijt. Bij de budgetuitvaartondernemingen circuleren prijzen tot 4000 euro. En je kunt natuurlijk ook een hoop zelf doen en zelf regelen, van kist en vervoer tot de koffietafel, borrel of het eten na afloop.

Begrafenisondernemer is geen beschermd beroep: iedereen kan zich uitvaartondernemer, uitvaartverzorgers, uitvaartplanner, uitvaartadviseur, uitvaartconsulent, of wat dan ook noemen.

Onder de nieuwe begrafenisondernemers zijn ook veel budgetbedrijven en prijsvechters die goedkoop begraven of cremieren aanbieden. Dit tot verdriet van de grote jongens in de uitvaartbranche.

De sterke groei van de branche zet druk op prijzen voor een begrafenis, zegt Marieke Henselmans, schrijfster van het boek *Laat je niet kisten door de commercie*. “De grote partijen zeggen dat een uitvaart tussen de 8000 en 10.000 euro kost. Maar door de opkomst van budget-uitvaarders kan het inmiddels tot zeker de helft goedkoper.”

‘Een simpele kist kost bedrijven 150 euro’

Marieke Henselmans in het NOS Radio 1 Journaal over de opkomst van nieuwe uitvaartondernemers.

Uitvaartbedrijven

	1996	2007	2015
aantal uitvaartbedrijven	440 *	1100	1990
aantal overlijdens	137.561	133.021	147.134
w.v. aantal begrafenissen	72.547	60.603	53.957
w.v. aantal crematies	65.014 (47 %)	72.418 (54 %)	93.177 (63 %)

* CBS gebruikt na 2007 een andere meetmethode zodat eerdere cijfers niet helemaal vergelijkbaar zijn

Bron: NOS, aangeleverd door Sjef v.d. Wiel, 07-09-2017.

Ontslagen en onrust bij Neutrale Uitvaartvereniging Stadskanaal

31 juli 2017

Het bestuur van de Neutrale Uitvaartvereniging Stadskanaal heeft drie medewerkers ontslagen. Er zou sprake zijn van een verschil van inzicht. Maar de overige elf medewerkers hebben inmiddels ook niet veel vertrouwen meer in het bestuur, dat meldt RTV Noord.

De vereniging liet de uitvaarten van haar leden tot 2016 uitvoeren door een externe uitvaartonderneming. Maar het bestuur dacht tienduizenden euro's te kunnen besparen door de uitvaarten zelf uit te voeren. Maar er is kennelijk wat mis gegaan, want nu is er een conflict tussen het bestuur en haar medewerkers en wordt het oude uitvaartbedrijf weer tijdelijk ingehuurd om de uitvaarten te verzorgen. De medewerkers dreigen een brief te sturen naar alle 8000 leden als het bestuur de leden niet snel informeert over de gang van zaken. Komende week volgt mogelijk een gesprek tussen de medewerkers en het bestuur, zo meldt RTV Noord.

Groninger begrafenisverenigingen luiden de noodklok

GRONINGEN/GROOTEGAST – Vroeger was begraven bijna gratis. Het is nog niet eens zo heel erg lang geleden dat op het platteland burens zorg droegen voor elkaars uitvaart, dat was noaberschap.

De hedendaagse uitvaartverenigingen zijn hiervan een uitvloeisel. Gratis is het allemaal niet meer, maar voor een zeer betaalbaar bedrag krijgen de leden een uitvaart in natura. Desondanks verkeren de uitvaartverenigingen in zwaar weer. De Federatie van Uitvaartverenigingen in Groningen luidt de noodklok.

De 110 onderlinge uitvaartverenigingen in Groningen hebben het zwaar. Onbezoldigde bestuursleden kunnen geen opvolgers vinden en blijven tientallen jaren aan het roer, totdat ze er bijna letterlijk bij neervallen. En ondanks het grote financiële voordeel loopt het ledenaantal terug.

Betaalbare uitvaart

Volgens Henk Bazuin van Onderlinge Uitvaartvereniging Hoogezand heeft dit onder meer te maken met communicatie: „Wij passen goed op de centen van onze leden, die geven wij niet uit aan geldverslindende marketingcampagnes, zoals de grote nationale uitvaartverzekeraars wel doen. Het gevolg is een imago probleem: veel jongeren zeggen hun lidmaatschap op omdat ze denken bij een verzekeraar voordeliger uit te zijn. Het omgekeerde is waar. Ons doel is juist: een betaalbare uitvaart voor iedereen.”

Onderzoeksrapport

De problemen zijn beschreven in het rapport ‘Onderzoek + adviezen voor behoud van de onderlinge uitvaartzorg dat op vrijdag 15 september op het provinciehuis door de federatie is aangeboden aan Commissaris der Koning in Groningen René Paas. Het rapport is in opdracht van het federatiebestuur opgesteld door de interne commissie Behoud Noaberschap 2.0. „Uitvaartverenigingen staan nu op een kruispunt van wegen waarbij er twee richtingen zijn: change or die”, stelt het rapport.

Uitvaart in natura

Het rapport schetst een viertal hoofdproblemen: teruglopend ledenaantal, lang zittende bestuursleden door problemen met opvolging, communicatie en steeds strengere financiële regelgeving. Bestuurslid Wessel Volders van Begrafenisvereniging Onstwedde over dat laatste: „Wij bieden uitvaarten in natura. Steeds meer overledenen en nabestaanden hebben echter uitgesproken wensen voor de uitvaart die niet binnen dit pakket vallen. Dan vragen ze ons om een uitkering van een bedrag in plaats van het verzorgen van de dienst. Maar dat mogen wij niet doen. De Autoriteit Financiële Markten is zeer streng: doen wij uitkeringen, dan worden we gezien als een verzekeraar. En dat mogen we pertinent niet zijn.”

Noaberschap

Het overheidsbeleid inzake onderlinge uitvaartverenigingen is allesbehalve consistent. Waar hedendaagse wet- en regelgeving het functioneren ernstig belemmeren, wordt ouderwets noaberschap juist gestimuleerd. Noaberschap heeft zelfs een plek gekregen op de Nationale Inventaris Immaterieel Erfgoed Nederland. „Hiermee wordt het belang en de waarde aangegeven van een plaatselijke uitvaartvereniging. Dit is bedoeld om de kennis en ervaring uit vroeger tijden niet verloren te laten gaan”, staat in het rapport.

Aanbevelingen

In het rapport, waaraan met veel enthousiasme is gewerkt, doet de commissie diverse aanbevelingen om het onderlinge uitvaartwezen in stand te houden en op een toekomstbestendige wijze te organiseren. Tijdens regiovergaderingen van alle Groninger uitvaartverenigingen komen de aanbevelingen in dit rapport aan de orde. De verenigingsbestuurders kunnen dan reageren om vervolgens samen een plan van aanpak te maken en prioriteiten stellen. Denk hierbij aan samenwerking of samensmelting van verenigingen, meer keuzemogelijkheden voor de leden, meer en betere communicatie voor een grotere naamsbekendheid en positievere uitstraling van het onderlinge uitvaartverenigingen en actievere inzet voor opvolging van bestuursleden en een evenwichtige leeftijdsopbouw binnen het bestuur. Dat laatste wordt volgens Bazuin wel lastig. „Want wie wil er nou op jonge leeftijd al zo intensief bezig zijn met de dood?”

Bron: De Feanster, 15-09-2017, Commissie Behoud Noaberschap 2.0, Sjaak.

GUV verlaagt uitvaartkosten met 1.000 euro

Foto: v.l.n.r. Ton de Jong, Bert van Asselt en Ans Masselink-Winters,

Foto: Etienne Icking

Sinds de overname van Tomesen uitvaartverzorging zijn er een groot aantal zaken veranderd.

Het meest in het oog springende is de enorme tariefsverlaging. Terwijl de dienstverlening juist uitgebreid is en op een hoger niveau gebracht werd.

Ton de Jong, uitvaartbegeleider bij GUV, noemt een aantal voorbeelden: „Een opbaring kostte in Dennenlust in Zelhem en De Burcht (Terborg) bij Tomesen inclusief twee bezoeken zo’n 780 euro, bij GUV is dit nu 440 euro! Het tarief van de uitvaartbegeleiding was bij Tomesen 2.092 euro, bij GUV is dit nu 1.485 euro! Daarnaast werd ook het rouwvervoer goedkoper en professioneler met eigen luxe auto’s en medewerkers die gespecialiseerd zijn in de laatste verzorging.”

Maar GUV investeerde ook in de dienstverlening naar nabestaanden, aldus Ans Masselink-Winters, uitvaartbegeleidster bij GUV: “Nieuwe geluidsinstallaties voor op de begraafplaatsen. Een nieuwe telefooncentrale met een centraal meldnummer waardoor we beter bereikbaar zijn. Verzorgingstafels waarmee de laatste verzorging respectvoller gedaan kan worden. Nieuwe computers en drukwerk apparatuur waardoor er nog mooier drukwerk gemaakt kan worden en de nabestaanden nog sneller van informatie voorzien kunnen worden. En omdat we nu

bij GUV horen, is er veel meer mogelijk. We hebben er veel collega's bij gekregen met ook allemaal veel ervaring. Zo leren we elke dag van elkaar."

Bert van Asselt, directeur bij GUV, licht toe: "GUV is een organisatie zonder winstoogmerk. En dat is niet alleen maar een loze kreet, dat maken wij voor nabestaanden ook waar! Ondanks dat wij investeren in onze medewerkers, gebouwen en materieel, houden wij de prijzen zo laag mogelijk.

Natuurlijk kost het in stand houden van uitvaartcentra zoals Dennenlust in Zelhem en De Burcht in Terborg veel geld en hebben wij ook geïnvesteerd in eigen rouwauto's, toch hebben wij de prijzen sterk verlaagd voor de nabestaanden die gebruik maken van de uitvaartzorg van GUV. Ook mensen die elders, bijvoorbeeld bij Monuta, Dela of Yarden verzekerd zijn kunnen we nu helpen en garanderen dat ze bij GUV goedkoper uit zijn."

Annie Steenberg (niet op de foto) is er blij mee. "Bij GUV lijkt alles vanzelfsprekend. Zorg voor nabestaanden en voor de overledene staat hoog in het vaandel. Als we nu iets aankaarten, dan wordt er meteen actie ondernomen. De geluidsinstallatie is wel een sprekend voorbeeld. Toen we vertelden dat die al lang slecht was, stond er binnen een paar dagen een nieuwe geluidsinstallatie. En zo ging het ook met een simpele kruimelzuiger, maar ook met een duizenden euro's kostende verzorgingstafel. Aan het begin moest ik ook de kat uit de boom kijken, maar dit zijn echt betrokken mensen die professioneel werken. Zorg voor nabestaanden met tijd en aandacht. En dan is het door GUV ook nog eens 1.000 euro goedkoper geworden. Ik ben blij dat ik voor hen werken mag."

Eerste urnen tentoonstelling in Europa te zien in Oisterwijk

Vanaf 2 november tot en met 4 februari 2018 organiseert het Europees Keramisch Werkcentrum de eerste tentoonstelling van urnen die in Europa te zien is. Meer dan 150 urnen van kunstenaars en ontwerpers uit verschillende landen zullen in het centrum te zien zijn. Titel tentoonstelling: Urnen. Zowel in het Oosten als in het Westen neemt cremieren toe. Met die toename groeit ook de aandacht voor rituelen die behoren bij de rite de passage van het overlijden. In de manifestatie 'Urnen' wordt dit thema met lezingen, publicaties, de tentoonstelling en overdenkingen van verschillende kanten belicht.

Centraal staat de urnententoonstelling die met een viertal culturele instellingen in 2016 is ontwikkeld. Kunstenaars en ontwerpers uit diverse landen presenteren hun verbeelding van de urn, wat zowel de betekenis van de omgang met overledenen laat zien alsook de vaardigheid en creativiteit van het maakproces.

‘Achter iedere voordeur een ander verhaal’

Wat heeft de uitvaartbranche met kleur te maken? Uitvaartondernemer Bob Noten uit Grubbenvorst en ritueelbegeleider Ron Bosmans uit Meterik leggen het uit. “Als een kameleon zijn we altijd op zoek om de juiste toon bij een uitvaart in te kleuren.”

Bob Noten startte zijn carrière als creatief therapeut en werd later postbode, maar hij wilde meer contact met mensen. De veelzijdigheid van de uitvaartbranche boei- de hem en sinds 2004 heeft hij zijn eigen onderneming. Ron Bosmans is, naast ritueelbegeleider, ook beheerder van natuurbegraafplaats Weverslo in Heide (Venray). Oorspronkelijk was hij logopedist, maar na 13 jaar besloot hij een carrièreswitch te maken. “Mijn vader, moeder en zus zijn allemaal vroeg gestorven”, vertelt hij. “Ik heb veel zelf geregeld bij de begrafenissen, daar is de kiem gelegd voor mijn huidige werk.”

Luisteren naar nabestaanden is in hun werk ontzettend belangrijk, stellen de twee. Bosmans: “Achter iedere voordeur schuilt een ander verhaal. Met een kopje koffie zit ik vaak aan de keukentafel en dan luister ik goed. Welke emoties spelen er? Als een kameleon probeer ik me aan te passen en via mijn teksten de juiste kleur te geven aan de uitvaart.” Noten voegt toe: “Als een uitvaart op een goede, persoonlijke manier wordt georganiseerd, dan kan het echt een ruggensteun zijn in het rouwproces en een manier om daarna het leven weer op te pakken.”

“Ik hoor zo vaak vol verbazing: ‘Kan dat echt?’”, vertelt Noten. “Maar als mensen iets graag willen, dan doen wij er alles aan om dat voor elkaar te krijgen. Zo was er eens een man die niet zo goed wist wat hij bij kon dragen, maar wel heel handig was. ‘Dan timmer jij toch gewoon die kist’, stelde ik voor. Dat vond hij prachtig. Of misschien wil iemand wel graag de rouwauto rijden om de overledene naar zijn laatste rustplaats te brengen. Dat kan ook heel mooi zijn. Bosmans vult aan: “De dienst kan ook op een hele andere plek dan in een kerk of crematorium plaatsvinden. Voor een vrouw die haar hele leven met paarden gewerkt heeft, hebben we een keer de dienst in haar eigen wei georganiseerd. Dat paste perfect bij haar.”

Altijd maar bezig zijn met uitvaarten en de dood is af en toe best zwaar, erkennen ze. “Mensen denken dat we de hele tijd tussen de huilende mensen zitten, maar dat is niet waar”, stelt Noten. “Maar dat neemt niet weg dat het werk wel veel van je vraagt.” Ook Bosmans merkt dat goed. “Ik probeer me zo goed mogelijk in te leven in de mensen. Dat kost veel energie. Na een dienst merk ik dat ik mentaal moe ben en echt even bij moet tanken. Dan neem ik bijvoorbeeld de honden mee en ga ik de natuur in.” Toch hebben ze die moeilijke momenten er graag voor over. “Het geeft heel veel voldoening als je mensen echt kunt helpen in deze moeilijke periode”, vindt Noten. “Soms geef ik wel 25 ideeën, waarvan mensen er 24 helemaal niks vinden. Maar al opper ik maar één idee dat mensen helpt, dan geeft mij dat heel veel power.” “Je begint een uitvaart helemaal bij nul”, zegt Bosmans. “Maar door dienstbaar te zijn en ervoor te zorgen dat iedereen zichzelf kan zijn, kun je samen iets heel moois tot stand brengen.”

Bron: Hallo, Horst ad Maas, 27-07-2017, Sjaak.

Begraven of cremeren?

Cremeren is tegenwoordig populairder dan begraven: meer dan 60 procent kiest daar inmiddels voor. Weet u al wat uw wensen zijn?

Veel mensen leggen voor hun overlijden al vast wat zij willen: cremeren of begraven. Of ze maken dat kenbaar aan hun naasten. Weer anderen vinden die keuze juist aan de nabestaanden. Voor het maken van een juiste keuze is het goed om de verschillen tussen begraven en cremeren op een rijtje te zetten.

Begraffenis

- Nabestaanden kunnen een graf bezoeken.
- Meestal duurder, maar niet altijd. De kosten van een graf verschillen sterk per gemeente (tot honderden euro's) en zijn afhankelijk van keuzes, zoals wel of geen grafsteen.
- Een graf heeft onderhoud nodig.
- De grafkosten betaalt u vaak voor een bepaalde periode. Na 10, 20 of 30 jaar komt er een nieuwe rekening. Welke nabestaanden betalen die rekening?

Natuurbegraven

Bij natuurbegraven gaat het graf op in de natuur, dus er is geen onderhoud nodig.

En vaak is het grafrecht eeuwig, zodat dit niet steeds verlengd hoeft te worden, hetgeen kostenbesparend is.

Crematie

- U kunt de as van uw dierbare dichtbij u houden.
- Er zijn verschillende mogelijkheden voor de as, zoals een urn, as-sieraad, columbarium, urnen-nis, begraven van een urn, uitstrooien, verwerken in een boom etc.
- De crematiekosten kunnen sterk verschillen per crematorium.
- Nabestaanden hebben na de crematie geen onderhoud, behalve als u ervoor kiest de urn in een columbarium of urnen-nis te bewaren. Dan heeft u te maken met kosten na het cremeren.

Cremeren steeds populairder

	Overledenen	Crematies	%
1980	114.279	39.947	35%
1990	128.790	57.130	44%
2000	140.527	68.700	49%
2010	136.058	77.465	57%
2016	148.898	93.907	63%

bron: LVC

Bron: Plus Online, 6-9-2017, aangeleverd door Sjef v.d. Wiel.

UITVAARTEN 'ONTPLOFFEN' DOOR SOCIAL MEDIA

Hollandse Hoogte / Maarten Hartman / Uitvaart 'Je moet potverdorie respect hebben voor privacy' Bespreek alles van tevoren goed door'

Uitvaarten die totaal uit de klauwen lopen omdat er plotseling duizend mensen op komen dagen in plaats van de verwachte driehonderd man. Dat komt steeds vaker voor, zeggen uitvaartondernemers tegen BNR Nieuwsradio. Ze geven social media de schuld.

Volgens de uitvaartondernemers komt het steeds vaker voor dat mensen een overlijden op Facebook delen, zonder dat de familie daarvan af weet. Het gevolg: een ongewenst hoge opkomst op de uitvaart.

Niks besloten kring

‘Het is al een paar keer voorgekomen dat mensen een overlijden op Facebook plaatsten, terwijl de familie dat nog niet gedaan had, of helemaal niet wilde’, zegt Alma. Vorige week gebeurde het haar voor de zoveelste keer dat in plaats van het geplande aantal bezoekers veel meer mensen kwamen opdagen. ‘Wat een afscheid in besloten kring zou moeten zijn, ontgaat soms in bezoekersaantallen die ontploffen.’

Ze slaakt een noodkreet op Facebook: ‘Uitvaart ontploft!’. In haar bericht roept ze mensen op terughoudend te zijn met het delen van overlijdensberichten op social media buiten de familie om. ‘Voor de familie is het echt heel naar. Je moet de locatie aanpassen, er is meer personeel nodig, meer drankjes en hapjes. Los van de bezoekers die ze niet kennen, is het een geweldige kostenpost voor de familie, die lang niet iedereen kan betalen.’

Toegangscontrole of beveiligers

Ook Martijn van de Koolwijk, woordvoerder van Dela, herkent het fenomeen, al dan niet in grote mate. De nabestaanden hebben het grotendeels zelf in de hand, maar er zijn ook oplossingen, zegt hij. ‘Komen meer mensen dan verwacht, dan worden mensen doorverwezen naar de doorstroomruimtes met schermen. Als je van tevoren weet dat er mogelijk te veel mensen naar de uitvaart komen, dan kun je toegangscontrole of beveiligers inzetten.’ Van De Koolwijk wijst op de regels met betrekking tot bezoekersaantallen. ‘Op een gegeven moment zegt de brandweer: dat mag niet.’ Maar het komt eigenlijk nooit voor dat mensen worden weggestuurd, benadrukt Van de Koolwijk. ‘Je moet van tevoren alles goed met elkaar doorspreken.’

Als de kosten door zo'n drukbezocht uitvaart uit de klauwen lopen, dan is Dela daar wel coulant in, volgens Van de Koolwijk. 'We snappen het wel als nabestaanden verbolgen zijn dat berichten zonder hun toestemming op social media worden gezet. Meer bewustzijn creëren kan daarom zeker geen kwaad.'

Rouwkaarten online

Annemargriet van de Kaa van Rooshert Uitvaartbegeleiding steunt de oproep van Alma. 'Je moet potverdorie heel veel respect hebben voor de privacy van mensen.' Volgens haar moet het bewustzijn groeien bij de uitvaartbegeleiders en moeten zij dit soort consequenties bespreken met de families en de mensen eromheen. 'Eigenlijk zouden we met de hele branche nieuwe etiquette moeten ontwikkelen met het oog op social media.'

'Een mogelijke oplossing is om rouwkaarten online te zetten', zegt Van De Koolwijk. 'Niet alleen om mensen uit te nodigen, maar ook om specifieke wensen duidelijk te maken, bijvoorbeeld dat de uitvaart in besloten kring plaatsvindt.'

Bron: BNR, 2-8-2017, Sjaak.

'Denk na over je uitvaart'

Grietje ten Hoeve is een voorstander van zelfwerkzaamheid bij nabestaanden en helpt waar nodig. © Ron de Vos

Beilen - Het bekend zijn van de wensen van de overledene is een belangrijk onderdeel van de voorbereiding van een uitvaart, zo weet uitvaartbegeleider Grietje ten Hoeve uit Beilen.

'Op het moment dat nabestaanden te maken krijgen met een uitvaart, dan moet er in een aantal dagen bepaald worden hoe het moet gaan gebeuren. Dat kan lastig zijn en daarom is het erg fijn als bepaalde zaken, zoals bijvoorbeeld begraven of cremen, wel of geen kaarten, bloemen, enzovoorts bekend zijn en misschien al op papier staan. In deze verdrietige periode hoeven nabestaanden zich dan niet af te vragen hoe je de uitvaart gehad zou willen hebben. Nabestaanden hebben zo meer ruimte om afscheid te nemen en dat komt het rouwproces ten goede.'

Om een en ander vast te leggen heeft Grietje een 'wensenboekje'. 'Daar kun je alles in kwijt over hoe je het zou willen. Naar aanleiding daarvan kun je ook een gesprek hebben. Het kan een mooi aanknopingspunt zijn. Denk er eens over na.'

Klein budget

Het motto van Grietje is 'gewoon anders'. 'Ieder mens is uniek en elke uitvaart anders. Ik wil zo veel mogelijk ruimte geven om mensen het te laten doen zoals ze het willen. Zo moet het ook zijn. Het moet passen bij de overledene en de naasten. Het is mijn rol om te stimuleren dat het die kant op gaat en de mensen op hun gemak te stellen.'

Mocht je geen ideeën hebben, dan kan Grietje je op weg helpen. 'Ik kan voorbeelden geven, maar zal het nooit doordrukken. Ik neem het pas uit handen wanneer men dat zelf wil. Ik begeleid, faciliteer, regel en help de

mensen op weg. Mensen met een klein budget hebben nadrukkelijk mijn aandacht. Ook zij hebben recht op een mooie uitvaart.’

Prettig

Het goed regelen van een uitvaart is niet alleen voor het moment zelf prettig, maar ook voor erna. ‘Mensen kijken er vaak goed op terug als het gegaan is zoals gewenst en als ze iets zelf hebben kunnen doen. Zo van: wat fijn dat ik dat gedaan heb of nog heb kunnen doen.’

Grietje is te allen tijde bereid om vrijblijvend langs te komen voor uitleg over wat mogelijk is.

Infobijeenkomst

Uitvaartbegeleiders Grietje ten Hoeve en Emmy Boshoeve hielden samen met notarissen Annet Varekamp en Berit Mulder op woensdag 27 september in Beilen de informatiebijeenkomst: ‘Zelf de regie; helderheid voor nabestaanden!’ Deze avond stond in het teken van het tijdig zelf regelen van zaken die spelen bij overlijden.

Bron: Krant van Midden Drenthe, 13-09-2017, Sjaak.

„De hele buurt is betrokken, in voor- én tegenspoed”

Thema-artikel Immaterieel erfgoed

Henk Kloots, uitvaartleider bij begrafenisvereniging De Laatste Eer. beeld Niek Stam

Buurvrouwen smeren de broodjes en schenken koffie, buurmannen dragen de doodskist naar het graf. Het oude gebruik van de noaberschap wordt in het Twentse dorp Markelo nog bij veel begrafenissen in ere gehouden, vooral in de buurtschappen.

Bij ongeveer de helft van de 40 tot 50 uitvaarten die begrafenisvereniging De Laatste Eer jaarlijks verzorgt, vervullen burens hun noaberplicht, schat uitvaartleider Henk Kloots. „Al is dat wel heel wat minder uitgebreid dan voorheen.”

In de nacht

De noaberplicht bij een uitvaart heeft oude papieren, aldus Kloots. „Wanneer vroeger iemand was overleden, werden onmiddellijk de naaste burenen in kennis gesteld, desnoods midden in de nacht.”

De noabers regelden alles rond de begrafenis. Van het ‘aanzeggen’, het mondeling in de buurt bekendmaken van het overlijden, en de aangifte in het gemeentehuis tot het wassen en in de kist leggen van de overledene.

De directe nabestaanden konden daardoor met hun gedachten helemaal bij hun afscheid van de overledene zijn, ze hadden geen last van alle rompslomp eromheen.”

Ook op de dag van de begrafenis waren de noabers actief. Dat is ook nu nog geregeld het geval. Kloots: „De buurdames komen dan ’s ochtends in ons uitvaartcentrum de broodjes smeren die na de begrafenis worden geserveerd en zetten de stoelen klaar voor de rouwdienst. De mannen zijn vaak de dragers.

Als de rouwstoet naar de begraafplaats gaat, zetten de dames ondertussen de zaal gereed voor de broodmaaltijd. Bij het eten gaan zij met de koffie rond.”

Klokluiden

De noabers verzorgen meestal ook het klokluiden. Kloots: „Een overlijden wordt in Markelo ’s ochtends na de klokslagen van elf uur bekendgemaakt met vijf minuten durend kloggelui.

De twee naaste burenen vragen bij de koster de sleutel om de toren in te kunnen gaan. Ze hoeven niet meer aan een touw te trekken, zoals vroeger. Een druk op een knop is tegenwoordig voldoende, maar de burenen nemen die taak nog wel op zich.”

Als er geen burenen of familieleden zijn die kunnen of willen dragen en koffieschenken, doen vrijwilligers van de begrafenisvereniging dat. Geen kwaad woord over die medewerkers, maar Kloots acht het wel een verlies. „Het gevoel is dan volgens mij minder, het wordt zakelijk. Een buurvrouw die koffie schenkt aan haar naaste burenen is er zelf bij betrokken. Ik kan me voorstellen dat koffiedames die serveren aan wildvreemden, eerder denken: Drink die koffie maar snel op, dan kan ik naar huis.”

Paplepel

Vooraf in de buurtschappen rond Markelo bestaat de noaberplicht nog volop, zegt Kloots. „In het dorp leeft het minder, zeker in de nieuwe straten.” De plicht is vooral te zien bij mensen die vanouds van een boerderij uit de buurt komen en het van vroeger kennen. Het heeft ermee te maken dat in de buurtschappen iedereen nog iedereen kent. Als dat ‘ons kent ons’ er niet meer zo is, valt op den duur de noaberplicht weg.”

Betrokken

Kloots vindt de noaberschap erg mooi. „De hele buurt is op elkaar betrokken, in voor- én tegenspoed. Wanneer er wat te vieren is, worden de noabers uitgenodigd. Als burenen maak je gezamenlijk een wagen voor de optocht tijdens het jaarlijkse dorpsfeest. Bij verdriet kun je ook op je noabers aan. Familieleden wonen vaak ver weg, bij de naaste buurman kun je dan als eerste terecht. Die laat dan ook meteen alles uit zijn handen vallen en komt direct naar je toe als je hem nodig hebt.”

Ook jongeren in de buurtschappen komen de noaberplicht na, neemt Kloots waar. „Ze zijn ermee opgegroeid, ze kregen het met de paplepel ingegoten en blijven dat wel doen.”

Schuttingen

Een bedreiging voor de noaberplicht vormen volgens de uitvaartleider nieuwe burenen van elders. „Bij ons moet een heg niet hoger dan een meter zijn, vinden we, want we willen contact houden met onze burenen.

Sommige nieuwkomers geven soms nog wel een groot welkomstfeest voor de buurt, maar daarna plaatsen ze

heggen en schuttingen van twee meter hoog omdat ze privacy willen.

Zulke burens zijn funest voor de noaberplicht. Wanneer er iets is, kunnen ze vaak niet bijspringen omdat ze moeten werken. Een echte noaber daarentegen neemt desnoods een halve dag vrij.”

Rijssen

Kloots is ook uitvaartleider bij Begrafenisvereniging De Laatste Eer in Rijssen. „Daar zijn veel meer particuliere en commerciële uitvaartondernemingen actief, de oude noaberschap van naaste burens zie ik er minder.

In Rijssen wordt bij begrafenissen wel veel hulp geboden vanuit de kerkelijke gemeenschap waarmee de familie meeleeft. Uit die kring komen dan vaak de vrijwilligers die de broodjes en de koffie serveren. Je kunt zeggen dat de kerken er voor een deel de noaberschap overnemen.”

Bron: Reformatorisch Dagblad, 21-08-2017, Sjaak.

De sfeervolle locatie van het Bredase crematorium.

Persoonlijk afscheid verdringt klassieke crematie

BREDA/ROOSENDAAL - De invulling van afscheidsdiensten wordt steeds persoonlijker. Crematoria in West-Brabant spelen hier op in door het bieden van flexibele tijden en catering. Cremeren op zondag, ‘s avonds of het serveren van een uitgebreide maaltijd is niet langer een probleem.

Dat ongemakkelijke gevoel als je in de hal van een crematorium moet wachten totdat de deuren van de aula opengaan en je eindelijk plaats kunt nemen. Of het bekende plakje cake en kopje koffie na afloop van de dienst. Toch verdwijnt zelfs de cake steeds meer naar de achtergrond om plaats te maken voor bitterballen, tapas of zelfs een Indische rijsttafel.

Crematoria in West-Brabant spelen in op de wensen van nabestaanden. Zo zijn er uitvaartdiensten in de avonden en op zondag mogelijk, kan een crematorium per dagdeel worden afgehuurd en zelfs de hond mag mee naar binnen.

Populair

Cremen is populair. In West-Brabant wordt zelfs 75 procent van de overledenen naar het crematorium gebracht. Landelijk ligt het percentage op 63 procent. Ruim honderd jaar geleden, in 1914, vond in Velsen (Noord-Holland) de eerste officiële crematie in Nederland plaats.

Roosendaalse crematorium Zegestede

De Stichting Crematoria en begraafplaatsen Zoom- en Zegestede merkt dat het ieder jaar drukker wordt. Daarnaast ligt de druk steeds meer op vrijdag en zaterdag, voor veel nabestaanden de favoriete dagen om een uitvaartdienst te houden. „Vooral zaterdag is populair aangezien veel mensen dan vrij zijn en het dan minder druk op de weg is. In Roosendaal konden we niet meer voldoen aan de grote vraag naar de beschikbaarheid van het crematorium op bepaalde tijdstippen, vandaar dat we Zegestede onlangs hebben verbouwd. We wilden voorkomen dat mensen al om 8.00 uur ‘s morgens een afscheid hebben of pas heel laat. Sinds juli hebben we meer ruimte en dat geeft lucht. Niemand hoeft meer op zijn horloge te kijken of de dienst niet uitloopt. We bieden zelfs dagdelen aan”, vertelt Annette van de Meene, directeur van Stichting Crematoria en begraafplaatsen Zoom- en Zegestede.

Afscheidsdiensten

Volgens Van de Meene lijken afscheidsdiensten zelden meer op de klassieke uitvoering van tien jaar geleden. Tegenwoordig zijn de mogelijkheden om een uitvaart persoonlijk te maken, enorm. „Alles kan, tenzij de wet en fatsoensnormen worden overschreden. Wil je Indische rijsttafel of alleen bitterballen? Geen probleem. Sommige nabestaanden vinden het juist prettig de dienst ‘s avonds te houden. Een uur of een halve dag? Kan ook. Cremieren op zondag behoort ook tot de mogelijkheden, alhoewel we dat niet promoten. Dat heeft vooral met de uitvaartondernemers te maken. Zij willen ook weleens een dag vrij.”

Volgens Van de Meene hebben haar crematoria in Bergen op Zoom en Roosendaal nu voldoende capaciteit. „Maar de ontwikkelingen staan nooit stil. Zo gaan we de kleinste aula in Bergen moderniseren. Want inrichting is ook belangrijk bij zo’n emotionele bijeenkomst.”

Capaciteit

Ook bij Zuylen in Breda is er recent meer capaciteit bijgekomen om alle uitvaarten op te vangen. „Onze grote aula is nog groter geworden. Daarnaast bieden we sinds een klein jaar ook een dienst aan om 19.00 uur. Cremieren op zondag is ook een optie, maar we merken dat er nog geen grote vraag naar is. Wij denken dat uitvaarten-

dernemers daar wel op sturen bij nabestaanden. Inhoudelijk zien we de diensten steeds persoonlijker worden. Het komt bijvoorbeeld vaker voor dat de overledene er tijdens de koffietafel ook nog bij is. Of de hond neemt in de aula afscheid van zijn baas, dat mag ook. Zelfs vuurwerk is, op voorwaarden, mogelijk. Het is allemaal een stuk losser geworden”, aldus Yvette Langbroek, manager Crematorium bij Zuylen.

Ruud de Wit van Uitvaartverzorging Jan de Wit en Zn. uit Etten-Leur merkt ook dat crematoria meer ruimte geven voor een gepast en persoonlijk afscheid. „Mensen zitten niet meer op een schopstoel. Je ziet eigenlijk twee soorten diensten. Een lange, waarbij het crematorium ook de plaats van de kerk heeft overgenomen. Of een korte dienst, waarbij het uitgebreide afscheid al in een horecazaak of een uitvaartcentrum plaats vond. Ik voorspel dat avonddiensten populairder worden. Dan zijn de mensen vrij en is er minder spanning. Zo wordt het leven ondanks het verdriet ook gevierd.”

Roosendaalse crematorium Zegestede

Bron: BN DeStem, 28-08-2017, Sjaak.

(vanuit Belgische krant)

Begrafenis wordt big business

BELGISCHE INVESTEERDERS NEMEN UITVAARTONDERNEMINGEN OVER

De uitvaartsector is in de ban van een fusiekoorts. Een nieuwe investeringsgroep heeft al acht familiebedrijfjes overgenomen en de groep maakt zich sterk dat er binnenkort véél zullen volgen. “Net als met rusthuizen valt ook met begrafenissen veel geld te verdienen.”

Vlaanderen telt zo’n 300 begrafenisondernemingen. Vaak kleinschalige, familiale bedrijven die al decennia van vader op zoon worden voortgezet. Maar tijden veranderen en steeds meer begrafenisondernemers vinden geen

opvolger meer. Bovendien neemt ook de werkdruk toe, omdat de eisen van de klanten steeds groter worden. “24 uur op 24 beschikbaar zijn, ook tijdens het weekend en nooit vakantie kunnen nemen, wie wil dit nog doen?”, luidt de meest gehoorde klacht.

Maar een goed jaar geleden maakte een totaal nieuwe speler zijn opwachting in de uitvaartwereld. Michel Verhaeren van investeringsfonds Vermec en Amaury Hendrickx van horecaconcept Ellis Gourmet Burger gingen in zee met begrafenisondernemer Bruno Quirijnen uit Brasschaat en samen richtten zij de nieuwe holding Sereni Capital op. Ondertussen heeft Sereni al acht uitvaartbedrijven in heel Vlaanderen, maar de groep maakt zich sterk dat in de nabije toekomst nog meer begrafenisondernemers zullen aansluiten bij de keten.

Barbecue afgelast

Bert Gooris uit Boortmeerbeek is één van hen. Eind vorig jaar verkocht hij zijn zaak aan Sereni. “Mijn vader stichtte in de jaren 60 onze onderneming”, vertelt Gooris. “Na een heel bescheiden start breidden wij steeds verder uit. In 1998 nam ik de fakkel van hem over, samen met mijn vrouw. Maar daar zal het waarschijnlijk stoppen, want onze drie kinderen hebben geen interesse. Toch voelen wij ons jong genoeg om nog enkele jaren verder te doen. Daarom hebben wij onze zaak overgelaten.”

Ook Benno en Arlette Van Camp uit het naburige Hever en uitvaartbedrijf Feyaerts uit Haacht zijn al overgestapt. “Ik ben 58 geworden”, zegt Benno. “We hebben twee dochters, maar die hebben geen zin om in het bedrijf te komen. Niet dat we het nu rustiger aan gaan doen. We willen nog jaren samen blijven doorwerken. We hebben zelfs geen datum afgesproken waarop we met pensioen zullen gaan. We bepalen dat zelf.”

Sinds de overname werken de begrafenisondernemingen van Bert Gooris en Benno Van Camp samen onder de vlag van Sereni. “We verdelen nu de wachtdiensten onder elkaar, wisselen soms personeel uit of we maken gebruik van elkaars infrastructuur”, luidt het. “Sereni heeft de administratie van ons overgenomen en levert technologische kennis. We helpen elkaar, terwijl we vroeger concurrenten waren. Dat laat ons toe om er ook eens een weekendje tussenuit te knippen of een familiebijeenkomst te organiseren. Dat was vroeger niet mogelijk. Dag en nacht moesten wij bereikbaar zijn. Hoe vaak hebben wij een barbecue op zondagmiddag niet moeten afblazen, omdat wij werden opgeroepen voor een sterfgeval? Dan kan ik begrijpen dat de jeugd nu niet staat te springen om in onze voetsporen te treden.”

Klein kapitaal

Dat de fusiekoorts ook in het wereldje van de begrafenissen toeslaat, verbaast econoom Ivan Van de Cloot van denktank Itinera niet. “Het gaat om een zeer traditionele sector van familiebedrijfjes die hard gewerkt hebben om generaties lang een klein kapitaal op te bouwen”, zegt Van de Cloot. “Dat dreigt echter verloren te gaan, omdat er geen opvolging is en er weinig middelen zijn om te moderniseren. Daarom kiezen deze ondernemingen om op te gaan in een groter geheel dat veel meer financiële zekerheid biedt. Dat was eerder ook al het geval met de rusthuizen. Sereni springt net op de tijd op de kar, want ook buitenlandse investeerders weten dat er met de uitvaartsector geld te verdienen valt.”

Hollandse Hoogte / Sabine Joosten
Bron: HLN, 7-8-2017, Sjaak.

Bespaarkoningin Henselmans: Mooie uitvaart kan ook goedkoop

Rekeningen die torenhoog uitvallen terwijl het afscheid van je vader of moeder veel goedkoper had gekund. Het aantal klachten over uitvaarten neemt toe, zo blijkt uit het jaarverslag van Stichting Klachteninstituut Uitvaartwezen. Bespaardeskundige Marieke Henselmans adviseert: vraag eerst offertes op.

Uit het jaarverslag van het klachteninstituut blijkt dat vorig jaar 115 klachten zijn behandeld, een jaar eerder lag dit nog op 88. Het meest wordt geklaagd over fouten bij de uitvaart(begeleiding) en onvrede over de factuur. Het aantal gegronde klachten ligt overigens stukken lager, 8 in 2016 en het jaar daarvoor 10.

Peter van Schaik van het Meldpunt Uitvaartklacht.nl registreert jaarlijks zo'n dertig klachten. „Dit valt nog mee als je bedenkt dat er tussen de 145.000 en 150.000 uitvaarten zijn.” Als je de offertes van uitvaartondernemers vooraf vergelijkt, blijkt dat het goedkoper kan, constateert Van Schaik. Zo was de vader van een kennis overleden en lag hij in een gekoelde ruimte bij uitvaartbedrijf X. Kosten: zeker 6000 euro. „Later vroeg hij offertes bij andere uitvaartondernemingen op. Ook bij bedrijf X. Wat bleek: het kon ook voor 3800 euro.”

Boek

Marieke Henselmans, schreef een boek dat gaat over

het goedkoop organiseren van je/een uitvaart.

© AD/Marco Okhuizen

Bespaarkoningin Marieke Henselmans vindt dat nabestaanden weerbaarder moeten worden voor dit soort praktijken. Ze schreef daarom het boek *Laat je niet kisten door de commercie*. „Als je eenmaal wordt geconfronteerd met een overlijden, sta je met 7-0 achter. In een emotionele, kwetsbare toestand moet je snel beslissen over zaken waar je geen verstand van hebt”, zegt Henselmans. „Uitvaartondernemers zijn zeer bereid te helpen, maar presenteren daarna een gepeperde rekening. Veel nabestaanden durven niet te vragen hoeveel het kost. Ze willen de overledene niet tekortdoen. Maar echt, het kan voor veel minder.”

Voor haar boek, dat volgende week uitkomt, vroeg Henselmans naar ervaringen en kreeg een stroom verhalen. Over uitvaartondernemers die nabestaanden ontzettend goed hielpen en zorgen uit handen namen. Maar er was ook een andere kant, ontdekte ze. „Zo gaf een uitvaartondernemer geen antwoord op de vraag hoeveel het ging kosten. Voor de uitvaart was een verzekering afgesloten. Nabestaanden kregen alleen een vaag antwoord als

‘heel gemiddeld’ en nadien een torenhoge rekening van duizenden euro’s.”

Bel niet gelijk de eerste de beste uitvaartondernemer, bespreek de wensen eerst met de familie”

Marieke Henselmans

Ook het uitstrooien van as leidde tot problemen. „De familie wilde dit graag zelf doen. Maar de uitvaartondernemer stond erop dat er iemand van het bedrijf bij zou zijn. Prijskaartje: enkele honderden euro’s. Toen de familie aangaf dit niet te willen, kregen ze het verwijt hun dierbare geen waardig afscheid te gunnen. Toen ik dat hoorde, viel ik bijna van mijn stoel”, aldus Henselmans.

Budget

Haar belangrijkste tip? Weet wat je wilt en vraag hoeveel het kost. „Bel niet gelijk de eerste de beste uitvaartondernemer, bespreek de wensen eerst met de familie”, adviseert Henselmans. „Wanneer je iets koopt of verbouwt, dan maak je eerst een budget. Dat kan ook bij een uitvaart. Uitvaartondernemers vragen eerst hoe je het allemaal wilt. Maar het is echt geen taboe om niet voor de duurste goudomrande kist te gaan. Er zijn goedkopere opties.” Het mooiste is als de wensen al bekend zijn. Dus probeer er over te praten. Dit maakt je weerbaarder en helpt bij het kiezen. Van Schaik raadt aan om van tevoren offertes aan te vragen: „Vaak blijkt het dan een stuk goedkoper te kunnen.”

© Thinkstock

Volgens Henselmans zijn er uitvaartbedrijven die beweren geen fatsoenlijk afscheid te kunnen organiseren voor minder dan 7000 euro. „Dat is grote onzin. Je kunt veel zelf doen en dat is nog beter voor de verwerking ook. Een rouwcentrum is onnodig. Je kunt thuis afscheid nemen of in de kerk waar de overledene actief was. Daar wordt geen geld voor gerekend.”

Persoonlijker

Volgens de budgetexpert mag je wettelijk gezien zelf de overledene naar zijn of haar laatste rustplaats brengen. „Waarom een dure lijkwagen als het ook in een oud Volkswagenbusje kan, waarmee vader en moeder altijd op vakantie gingen? Op die manier wordt een afscheid ook persoonlijker. Bij een budgetuitvaartbedrijf kun je een mooi afscheid organiseren voor 1200 euro.” Koffie of thee drinken kan na afloop ook thuis. Dat hoeft je niet in een rouwcentrum te doen, aldus Van Schaik.

Mensen denken vaak dat alleen een dure uitvaart mooi is, zegt Henselmans. „Dat is een groot misverstand. Uiteindelijk gaat het om de liefde, muziek en mooie woorden.”

Reactie Nederlandse branchevereniging voor gecertificeerde uitvaartverzorgers

Paul Koeslag, voorzitter van de Nederlandse branchevereniging voor gecertificeerde uitvaartverzorgers (BGNU) herkent zich niet in het beeld dat uitvaartorganisaties hun best doen de rekening zo hoog mogelijk te laten uitvallen. „Natuurlijk, de uitvaartbranche is gewoon een markt. Maar het is wel een markt die het moet hebben van mond-tot-mondreclame. Als mensen tevreden zijn dan bevelen ze het bedrijf ook aan bij hun familie of vrienden. Je hebt er niks aan om alleen voor de korte termijn te gaan.”

Volgens Koeslag wordt van tevoren altijd een prijs afgesproken en daarvan wordt niet afgeweken. „Nabestaanden mogen na afloop niet voor verrassingen komen te staan.” Ook stelt hij dat er tegenwoordig al veel mogelijkheden zijn als je een voordelige uitvaart wilt houden. „Je hebt ook budgetuitvaartondernemers die de prijs laag houden. Het beste is om van tevoren goed te weten wat je wilt en hoeveel je wilt betalen.”

Laat je niet kisten door de commercie, ISBN 978-94-90298-08-1, verschijnt 10 september.
Het is al te bestellen op bespaarboeken.nl

Bron: AD, 29-08-2017, Sjaak.

NUVEMA

Nuvema

Al ruim 60 jaar een betrouwbare partner in uitvaartverzekeringen.
Dat bevestigen ruim 300 accounts waar wij op een zeer plezierige manier mee samenwerken.

Waarom?

Een actieve buitendienst;
Persoonlijk en direct contact en
Ondersteuning op allerlei gebied.

Benieuwd naar onze actieve en succesvolle aanpak?

Belt u mij op 06-50647860 of mail naar accountmanagement@nuvema.nl.

Met vriendelijke groet,

Kobus Mulder

Hoofd Accountmanagement

Uw FKB-samenwerkingspartner

Twenthe is

- al 70 jaar een zelfstandige en solvabele uitvaartverzekeraar
- samenwerkingspartner van meer dan 160 uitvaartverenigingen
- specialist in uitvaartverzekeringen (geen andere verzekeringen)
- een no-nonsense organisatie, korte lijnen/persoonlijk contact

Meer samen, samen meer?

Informeer vrijblijvend bij onze buitendienst-inspectie

Regio Noord en West	Henk Schreiber	06-17498509
Regio Oost en Zuid	Cor ter Braak	06-17498499

Voor overige vragen: info@twenthe.nl of bel 053-4312732

Ook al is de mens
nog zo geleerd, hoe
iemand zijn neus kan
snuiten op een andere
manier dan hijzelf is
voor hem een
volkomen raadsel.

(Ivan S. Toergenjev)

Samenstelling Algemeen Bestuur FKB per 20-05-2017

Voorzitter:

Sjaak den Hollander, Illikhoven 14-A,
6116 AL Illikhoven. Tel.: 046 - 4810205
Faxnummer: 046 - 4810633

jjdenhollander@planet.nl

Secretariaat:

mw. G.W. Nijland-Wevers
Tel.: 0546 - 577981

secretaris@f-k-b.nl

Penningmeester:

Koos Clemens, Anke Servaesstraat 13,
2162 KR Lisse Tel.: 0252 - 421284

penningmeester@f-k-b.nl

Webmaster:

Johnny Gunnewijk, Meidoornstraat 8,
9501 VZ Stadskanaal Tel.: 0599 - 612027

Gunnewijk@gmail.com

Bestuurslid:

Harry Koopman, Kapittelhuisstraat 55,
7665 BC Albergen Tel.: 0546 - 441266

hjkoopman@outlook.com

Martin Slippens, Streekweg 347,
1616 AH Hoogkarspel Tel.: 0228 - 526740

mslippens@hetnet.nl

FKB

**een levende vereniging
rondom de dood**

MEER SAMEN — SAMEN MEER

Bel gerust voor informatie

**Wij maken u met plezier verder wegwijs
in de FKB en uitvaartland!**

Regio Noord/Oost:

*(Groningen/Friesland/Drente/Overijssel/
Gelderland/Flevoland)*

Wilma Nijland Tel.: 0546 - 577981

Harry Koopman Tel.: 0546 - 441266

Regio West:

(Noord-Holland/Zuid-Holland/Utrecht/Zeeland)

Koos Clemens Tel.: 0252 - 421284

Martin Slippens Tel.: 0228 - 526740

Regio Zuid:

(Noord-Brabant/Limburg)

Sjaak den Hollander Tel.: 046 - 4810205

